

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

19. 6. 2006

PRACOVNÍ DOKUMENT

o strategii vnějšího rozměru prostoru svobody, bezpečnosti a práva

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodaj: Bogdan Klich

ÚVOD

V prosinci 2005 schválila Rada dokument nazvaný „*Strategie pro vnější rozměr SVV: Globální svoboda, bezpečnost a spravedlnost*“¹. Tento dokument čerpá z příspěvku generálního sekretariátu Rady a sdělení Komise z října 2005 nazvaného „*Strategie vnějšího rozměru oblasti svobody, bezpečnosti a práva*“².

Evropský parlament vyjádří své názory na toto sdělení Komise, ačkoli se rovněž doporučuje vzít v úvahu i další dokumenty týkající se strategie Rady.

Práce na tomto dokumentu bude provedena v užší spolupráci mezi Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výborem pro zahraniční věci, podle článku 47 jednacího řádu. Pracovní skupina Výboru LIBE práci již zahájila schůzí s Komisí.

HISTORICKÉ POZADÍ

První pokus o vyjasnění vnějších vztahů EU v oblasti SVV byl učiněn v roce 2000³ na zasedání Evropské rady ve Feirě.

Haagský program v roce 2004 posuzoval vnější rozměr prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti jako rostoucí prioritu a zaměřil se na bezpečnost, boj proti terorismu, azyl a migraci. Vyzval Komisi a generálního tajemníka/vysokého představitele Rady, aby do konce roku 2005 vypracoval strategii EU, která pokryje veškeré vnější aspekty SVV. Zasedání Evropské rady v Bruselu v červnu 2005 to rovněž potvrdilo.

PŘÍSPĚVEK GENERÁLNÍHO SEKRETARIÁTU RADY KE STRATEGII

Dne 4. října 2005 vydal generální sekretariát Rady *Příspěvek k diskusi, která by do konce roku 2005 měla vést ke Strategii pro vnější vztahy v oblasti SVV*⁴.

Dokument odkazuje na evropskou bezpečnostní strategii⁵ z roku 2003 a snaží se určit „jakým způsobem může vnější akce Unie lépe sloužit zájmům EU jako celku a jejím jednotlivým členským státům ve věcech SVV“.

Prioritními tématy podle sekretariátu Rady jsou boj proti terorismu, organizovanému zločinu a řízení migračních toků.

Rada doporučuje mnohem aktivnější přístup, zapojení všech dostupných nástrojů do realizace cílů a větší soudržnost použitých nástrojů a předkládá několik praktických doporučení, jež strategie předsednictví přejímá.

¹ dok. 15446/05

² KOM (2005)491

³ dok. 7653/00

⁴ dok. 12850/05

⁵ dok. 15895/03

SDĚLENÍ KOMISE „STRATEGIE VNĚJŠÍHO ROZMĚRU OBLASTI SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA“¹

Sdělení ze dne 12. října 2005 zkoumá vnější výzvy, s nimiž se potýká oblast svobody, bezpečnosti a práva, a nástroje, které má EU k dispozici, stanovuje řadu cílů, priorit a zásad a navrhuje příští kroky.

Pokud jde o výzvy týkající se vnitřní bezpečnosti EU, sdělení poukazuje na terorismus, organizovaný zločin (který využívá selhání institucí ve slabých státech), nedovolené přistěhovalectví.

Cílem sdělení Komise je poukázat na to, jak vnější rozměr spravedlnosti a vnitřních věcí přispívá k vytváření vnitřního prostoru svobody, bezpečnosti a práva a současně podporuje politické cíle Evropské unie v oblasti vnějších vztahů, „a to včetně sdílení a prosazování hodnot svobody, bezpečnosti a práva ve třetích zemích“.

Sdělení připomíná, že vnější rozměr prostoru svobody, bezpečnosti a práva není nezávislou oblastí politiky, ale musí se stát součástí politiky EU v oblasti vnějších vztahů. Doporučuje posílení aspektů práva, svobody a bezpečnosti vnějších vztahů.

Komise posuzuje podporu právního státu, dobré správy věcí veřejných, demokracie a úcty k lidským právům vně EU takto:

- jsou podstatné pro posílení prostoru svobody, bezpečnosti a práva *uvnitř EU*
- vnitřní a vnější aspekty *bezpečnosti EU* jsou navzájem neoddělitelně propojeny
- společnosti založené na těchto hodnotách budou účinnější v *boji proti bezpečnostním hrozbám*
- umožní dosažení udržitelného rozvoje a *rozvojových cílů tisíciletí*.

Komise tvrdí, že „široký rámec“ pro úpravu prostoru svobody, bezpečnosti a práva v rámci hranic EU a „zkušenosti a úspěchy EU v takových otázkách, jako je správa hranic, řízení migrace a boj s organizovaným zločinem“ mohou být pro třetí země inspirací.

Sdělení podotýká, že EU může pro posilování kapacit a spolupráce na celém světě udělat ještě více a že by měla nadále podporovat regionální spolupráci. Zmiňována je úspěšná spolupráce s Tureckem, Marokem, Ukrajinou, Moldávií a Ruskem.

Sdělení vytyčuje řadu politických priorit: prosazování lidských práv, posilování institucí, podpora kvalitní veřejné správy, zlepšení řízení migrace, azylu a správy hranic, boj proti terorismu, vypořádání se s organizovaným zločinem včetně obchodování s lidmi, drogami a lidskými orgány, padělání, hospodářská a finanční kriminalita a kyberkriminalita.

Rovněž připomíná některé zásady:

- zeměpisné priority
- diferenciací mezi zeměmi

- flexibilita
- koordinace napříč pilíři
- úzké partnerství s třetími zeměmi
- význam vnějších akcí: propojení vnitřních aktivit zaměřených na vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva s vnějšími akcemi
- přidaná hodnota
- srovnávání

Důležitými metodami a nástroji politiky prosazování strategie jsou dvojstranné dohody, přístupový proces, evropská politika sousedství, regionální spolupráce, jednotlivé dohody s konkrétními zeměmi (USA), operativní spolupráce s Europolem, Eurojustem a CEPOL, rozvojová politika, mezinárodní organizace. Sdělení odkazuje na pokračující spolupráci se Spojenými státy, zeměmi západního Balkánu, Ruskem, Ukrajinou a zeměmi Středomoří.

Sdělení nakonec předkládá návrhy realizace strategie:

- Komise by měla stanovit priority, definovat akce a monitorovat realizaci; Rada by měla také hodnotit pokrok a priority
- koordinace v rámci Rady by se měla zlepšit
- soudržnost vnějších akcí EU by se měla zlepšit
- Komise by se měla plně zapojit do mezinárodních organizací, aby více zviditelnila činnost EU
- Komise by měla vystupňovat úsilí směřující k podpoře regionální spolupráce
- EU by měla dále budovat své kapacity, aby mohla rychle reagovat na neočekávané potřeby či hrozby.

STRATEGIE VNĚJŠÍHO ROZMĚRU SVV: GLOBÁLNÍ SVOBODA, BEZPEČNOST A SPRAVEDLNOST ¹

Po začlenění klíčových prvků příspěvků Komise a sekretariátu vydalo britské předsednictví dokument nazvaný „*Strategie pro vnější rozměr SVV: Globální svoboda, bezpečnost a spravedlnost*“, kterou přijala Rada pro spravedlnost a vnitřní věci ve dnech 1.–2. prosince a schválila Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC) dne 12. prosince 2005.

Strategie začíná vyhlášením a podrobným popisem klíčových tematických priorit EU, jimiž jsou terorismus, organizovaný zločin (obchodování s lidmi, drogy), korupce, řízení migračních toků.

EU musí pracovat v partnerství se třetími zeměmi na těchto otázkách, „které zahrnuje posílení právního státu a podporu dodržování lidských práv a mezinárodních závazků“.

Strategie upozorňuje na spojitost mezi cíly SVV a společnou zahraniční a obrannou politikou, evropskou bezpečnostní a obrannou politikou, rozvojovou politikou, evropskou bezpečnostní

¹ Dokument Rady č. 15446/05 JAI 488 RELEX 741 ze dne 6.12.2005

strategii¹ a hospodářskými a obchodními cíly EU.

Předsednictví připomíná základní zásady uvedené ve sdělení Komise a připojuje některé další (např. vztahy se třetími zeměmi by je měly stimulovat, aby přijaly a dodržovaly mezinárodní normy a závazky v otázkách spravedlnosti a vnitřních věcí).

K dosažení cílů v oblasti spravedlnost a vnitřních věcí může EU využít několik mechanismů: perspektivu vstupu do EU, evropskou politiku sousedství a akční plány, strategické partnerství s USA a širší transatlantický dialog, spolupráci s Ruskem.

Po určitých doporučeních (EU by např. měla spolupracovat s uznávanými regionálními organizacemi, mezinárodními organizacemi a agenturami EU, atd.) strategie navrhuje strukturu a postupy:

- **monitorování** spolupráce se třetími zeměmi každých 18 měsíců, prováděné Komisí a sekretariátem Rady²;
- **akční strategické plány (action oriented papers/AOP)** týkající se konkrétních zemí, regionů nebo témat, vytvořené předsednictvím ve spolupráci se sekretariátem Rady, Komisí a zainteresovanými členskými státy. Prvních pět strategických plánů se bude zabývat:
 1. protiteroristickou spoluprací se severní Afrikou
 2. spoluprací se zeměmi západního Balkánu a dalšími blízkými sousedy EU v boji proti organizovanému zločinu, korupci, ilegálnímu přistěhovalectví a terorismu
 3. produkcí drog a obchodováním s nimi z Afghánistánu
 4. spoluprací s africkými zeměmi v otázce migrace
 5. společným prostorem svobody, bezpečnosti a spravedlnosti s Ruskem

PROVEDENÍ STRATEGIE

Byly založeny tři „Skupiny přátel předsednictví“, aby pracovaly na akčních strategických plánech týkajících se zemí západního Balkánu/příslušné evropské politiky sousedství, Afghánistánu a Afriky/migrace.

Akční strategický plán pro zlepšení spolupráce se zeměmi západního Balkánu již schválila Rada pro spravedlnost a vnitřní věci ve dnech 1.–2. června 2006, zatímco práce na akčním strategickém plánu pro země, jichž se týká evropská politika sousedství, nadále pokračuje. Akční strategický plán Skupiny pro Afghánistán/drogy byl schválen stejnou Radou pro SVV. Vypracování akčního strategického plánu pro Afriku/migraci bylo posunuto vzhledem k práci vykonané za britského předsednictví a vzhledem k nynějším projektům v rámci Komise. Akční strategický plán pro Rusko bude předmětem jednání v průběhu příštího finského předsednictví.

Na ministerské konferenci o „*úloze vnitřní bezpečnosti ve vztazích mezi EU a jejími sousedy*“,

¹ dok. 15895/03

² první zpráva má být předložena do prosince 2006

kteřá se konala ve dnech 4.–5. května 2006 ve Vídni, diskutovali zástupci EU, třetích zemí, USA, Ruska a mezinárodních organizací o úloze vnitřní bezpečnosti v jejich vnějších vztazích, definovali klíčové zásady partnerství se třetími zeměmi a zaměřili se na prioritní oblasti budoucí spolupráce: terorismus, organizovaný zločin, korupci, migraci a azylovou politiku.

ZÁVĚR

Evropský parlament předloží své stanovisko ke sdělení Komise a pokusí se předložit praktická doporučení se zřetelem na strategii Rady o vnějším rozměru prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Zpravodaj má také v úmyslu vzít v úvahu prvních pět témat vybraných Radou a obsah stávajících akčních strategických plánů.

Vzhledem k tomu, že Komise a sekretariát Rady budou každých 18 měsíců podávat zprávu o pokroku ve spolupráci s třetími zeměmi, je rovněž žádoucí, aby Evropský parlament tuto zprávu kontroloval a sledoval provádění akčních strategických plánů.